

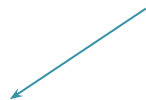
**Тема: “Иске Казан
каласының корылуы”
риваяте яки Казанның
беренче ханы**

-
- **Максат:**
 - “Иске Казан каласының корылу” риваяте белән танышу, эчтәлекне анализ нәтижәсендә табарга өйрәтү;
 - Укучыларның ижади фикерләү күнекмәләре үсешә өчен шартлар тудыру;
 - Халык авыз ижаты әсәрләренә мәхәббәт тәрбияләү, кызыксыну арттыру

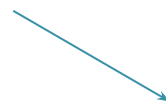
Риваять

- халык фольклорына карый торган эпик жанр
- реаль тарихи шәхесләргә һәм тормышта чыннан да булган хәлләргә барып тоташучы хикәят
- тарихи чынбарлыкка нигезләнган - төрләре

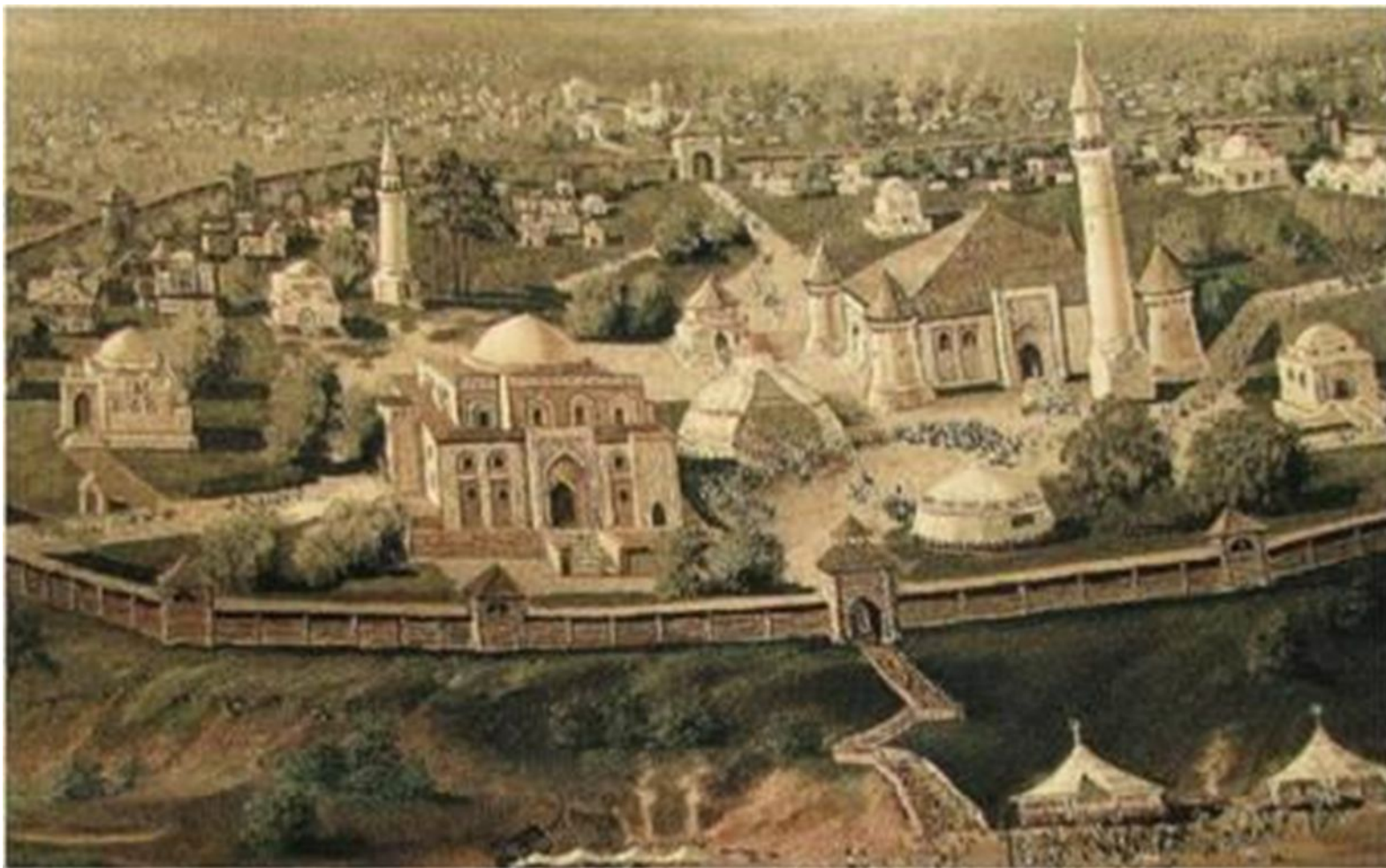

Тарихи риваятьләр
«Болгарның харап булуы»
«Казан алынганы»

Топонимик риваятьләр
«Елан тавы», «Кабан күле»,

Борынғы Болгар шәһәренең күренеше

Бу ялгызлык исемнәре сезгә нәрсә турында сөйли?

- **Туктамыш –**
- **Тамерлан -**
- **Болгар -**
- **Габдулла-**
- **Хөкем палатасы -**
- **Галибик, Алтынбик –**

Бу ялгызлык исемнәре сезгә нәрсә турында сөйли?

- **Туктамыш** – *Алтын Урда ханы*
- **Тамерлан** – *әмир, Болгарны эҗимерә*
- **Болгар** – *Идел буендагы шәһәр*
- **Габдулла**– *Болгар ханы*
- **Хөкем палатасы** - *ташпулат*
- **Галибик, Алтынбик** – *хан уллары*

Үзбәя. Үзбәя өчен критерий:

- *1) мин биремнәрне дөрөс үтәдем – “5”
ле*
- *2) иптәшләрем ярдәменә таяндым –
“4”ле*
- *3) иптәшләрем әйткәнне генә
кабатлый алам – “3”ле*

**Тема: “Иске Казан
каласының корылуы”
риваяте яки Казанның
беренче ханы**

Казан ханлығы

Төп вакыйгалар

1. Аксак Тимернең яулары

2. Ханбикә һәм шаһзадәләрне Бүләргә озату

3. Аксак Тимернең кызык гадәте

4. Ханбикәнең Аксак Тимер янына баруы

5. Иске Казан каласын кору.

6. Алтынбик - беренче хан

7. Яңа Казан каласы

Үзбәя.

а) бар вакыйганы да тапса - «5»;

б) 1 сен тапмаса - «4»;

в) вакыйгаларның 2 сен тапмаса - «3».

Вакыйгаларны берләштерәбез

- **1. Аксак Тимернең яулап алу һөжүме.**
- **2. Ханбикәнең Аксак Тимер янына баруы.**
- **3. Иске Казан каласын кору.**
 - *Үзбәя кую өчен критерийлар:*
 - *1) мин биремнәрне дәрәс үтәдем – “5” ле*
 - *2) иптәшләрем ярдәменә таяндым – “4” ле*
 - *3) иптәшләрем әйткәнне генә кабатлый алам – “3” ле*

Образларга бәяләмә. Аларга хас сыйфатларны язарга.

1. Аксак Тимер

● **2. Болгар шәһәре олылары**

● **3. Ханбикә**

● **4. Алтынбик**

Реставрация – *искергән, тузган, бозылган әйберләрне (нигездә сәнгать әсәрләре һәм борынғы һәйкәлләрне) элекке хәленә кайтару, яңарту эше.*

- *Бу риваятьтә вакыйга бара.*
- *шәһәрнең олылары һәм ханзадәләрне шәһәренә озатканнар. үзенең һәм..... исемле ике улын алып, каршы чыккан.*
Бүләр шәһәреннән төньякта корган кала -..... каласы.
- *Бу калада беренче хан булган.*
- *Төп геройлар*
- *Уңай геройлар.....*
- *Тискәре герой , чөнки ул*

- *Бу риваятьтә вакыйга Болгар шәһәрәндә бара.*
- *Болгар шәһәрәнең олылары Ханбикәне һәм ханзадәләрне Бүләр шәһәрәндә озатканнар. Ханбикә үзенәң Алтынбик һәм Галимбик исемле ике улын алып, Аксак Тимергә каршы чыккан. Бүләр шәһәрәненән төньякта корган кала – Иске Казан каласы.*
- *Бу калада Алтынбик беренче хан булган.*
- *Төп геройлар Ханбикә, Алтынбик, Аксак Тимер.....*
- *Уңай геройлар: Ханбикә, Алтынбик, шәһәр олылары*
- *Тискәре герой Аксак Тимер, чөнки ул үтерүче.*

- *Үзбәя.*

СИНКВЕЙН - япон поэзиясе тээсирендә АКШта барлыкка килгән шигырь жанры. Ул 5 юлдан тора, төгәл таләпләре бар.

Төзелеше

- **1 нче юл – исемнән торган бер сүз, тема**
- **2 нче юл – теманы ике сыйфат белән тасвирлау**
- **3 нче юл - вакыйганы өч фигыль белән сурәтләү**
- **4 нче юл – темага карата мөнәсәбәтне күрсәтүче гыйбарә**
- **5 нче юл – 1нче юлдагы сүзгә синоним**

-
- **Риваять.**
 - **Тарихи, кызыклы**
 - **Сөйләде, тыңлатты, уйлатты.**
 - **Үткәннәрне безнең күңелдә
яңартты.**
 - **Хикәят.**

Рефлексия

- Бүгүнгө дәрестә нинди максат куйган идек?
- - Максатыбызга ирештекме?
- - Максатка ирешү өчен нәрсәләр эшләдек?
- - Сезнеңчә, бүгүнгө дәрестә алган белемнәр тормышта кирәк булачакмы?
- - Сөз бүгүнгө эштән канәгатьме?
- - Кемнәр нинди авырлыклар белән очрашты?
- - Бу авырлыкларны жиңәргә нәрсә ярдәм итте?
- - Бүгүнгө дәрестәге үз белемнәрегезне ничек бәяләр идегез?

-
- **Өй эше.**
 - “Иске Казан каласының корылуы”
эчтәлеген сөйләргә
 - Казан турында риваятьләр өйрәнәп
киләргә